

ศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์, พัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์

Study relationship of human capital, economic development and education Accumulation on the rate of economic growth in the area of urban Buriram.

ทศพร แก้วขวัญไกร¹
จตุพร จันทรัมย์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทดสอบสมมติฐานของความสัมพัธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์,การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 2) เพื่อทราบแนวทางและข้อเสนอแนะของการพัฒนาทุนมนุษย์,การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ขอบเขตการวิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ขอบเขตด้านประชากรกับขอบเขตด้านเนื้อหา โดยขอบเขตการศึกษาด้านประชากร ทำการศึกษาปีการศึกษา 2557 ในพื้นที่เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จำนวนชุมชน 18 ชุมชน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 530 คน ขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหา ใช้สถิติเชิงพรรณนาการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้านสังคมของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการวิเคราะห์หาความ

สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า

1. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของการพัฒนาทุนมนุษย์,การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน ผลเครื่องหมายเป็นบวกซึ่งยอมรับได้ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อมีการพัฒนาทุนมนุษย์เพิ่มขึ้นทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาทำให้เพิ่มขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาควรเพิ่มการพัฒนาทุนมนุษย์ของคนในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ โดยเฉพาะองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน อย่างไรก็ตามในการพัฒนาเศรษฐกิจก็มิได้รับประกันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ดังนั้น ควรเสริมความรู้ ความพอประมาณและสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : พัฒนาทุนมนุษย์, พัฒนาเศรษฐกิจ, พัฒนาการศึกษา, การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

²อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ABSTRACT

This research aims 1) to test the hypothesis of a relationship of human capital development, economic development and education to economic growth 2) to know the guidelines and recommendations of the development of human capital, economic development and education on growth economic. The scope of the research is divided into two parts: the extent of the population to the extent the content. The scope of the study population the academic year 2557 in the Municipality of Buriram community sample of 530 people. The researchers used a multi-stage random sampling method, 18 Community scope of the content. Descriptive statistics were used to analyze data about personal and social aspects of the sample population studied using descriptive statistics (Descriptive Statistics) include percentage (Percentage) Average (Mean) and standard deviation (Standard Deviation) to analyze the

relationship between variables to test the hypothesis. The statistics used regression analysis.

1. Analysis of the relationship between the variables of human capital development, economic development and education to economic growth are correlated based on the assumption of a positive sign recognizable at a significance level of 0.05 indicates a relationship. When the same direction, namely human capital development increased the economic growth, economic development and education make up.
2. The development of human capital development should increase of people in urban areas in Buriram. The new knowledge to keep pace with the changing circumstances of the world today. However, economic development is not a guarantee of sustained economic growth should strengthen knowledge. Modesty and immunization to achieve a proper balance.

Keyword: Human capital, Economic development, Education development, Economic growth.

บทนำ

การพัฒนาประเทศในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ของประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นต้นมาที่ได้วางรากฐานของการพัฒนาประเทศ โดยเน้นหัวใจสำคัญคือ “คนเป็นจุดศูนย์กลาง” ของการพัฒนาในด้านต่างๆ มาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่ต้องการยกระดับมนุษย์ของคนในชาติ การพัฒนาที่สำคัญเกิดจากการวางกรอบแนวความคิดของการเพิ่มมูลค่าทุนมนุษย์ (Baron, et al., 2007 : 5-6) สามารถจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดความแตกต่างขององค์กรบนพื้นฐานของการแข่งขันในปัจจุบัน ซึ่งการเพิ่มมูลค่าทุนมนุษย์ในทางเศรษฐศาสตร์เป็นสินค้าและบริการไม่มีตัวตน แต่สามารถเพิ่มความสามารถของมนุษย์ให้เกิดความสัมพันธ์

ทางทักษะ ความรู้ ความสามารถที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร รวมถึงเศรษฐกิจและสังคม โดยในการเพิ่มมูลค่าทุนมนุษย์มีองค์ประกอบที่ต้องใช้ปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาทุนมนุษย์ถือว่าเกี่ยวพันกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและด้านสังคม โดยวิทยากร เชียงกุล (2546 : 192) ได้ให้ความหมายของทุนมนุษย์ คือ แรงงานมีความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ ถือเป็นส่วนหนึ่งของทุนขององค์กร ขณะที่วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ (2552 : 3) ได้กล่าวเกี่ยวกับทุนมนุษย์ว่าเป็นทรัพยากรชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ (human resource) โดยทั่วไปพิจารณาเฉพาะประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน นอกจากปริมาณแล้วยังต้องพิจารณาในด้านคุณภาพด้วย การพัฒนาทุนมนุษย์เป็นการลงทุนไม่เพียงเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่อาจไม่เป็นในรูปธรรมแต่ส่ง

ผลปัจจัยอันเกิดจากการพัฒนาในทั้งปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อมในระบบเศรษฐกิจรวมทั้งการศึกษาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในการพัฒนาประเทศ (Oketch. M. O., 2006 : 554-564) การสร้างความเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ ถือว่าเป็นความสำคัญต่อการสร้างแนวทางในการพัฒนาประเทศอันก่อให้เกิดการยกระดับรายได้ที่แท้จริงได้มีอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้น (เทอดศักดิ์และคณะ. 2546 : 190) ซึ่งเป็นเป้าหมายในการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของคนในชาติที่มีความอยู่ดีกินดี โดยในการสร้างเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นมีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดเป้าหมายดังกล่าวที่พึงประสงค์ ดังนั้น นักวิจัยจึงพิจารณาถึงการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมาย มีสาเหตุเกิดจากความสัมพันธ์สิ่งใดโดยสิ่งนั้นเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่มีการพัฒนาประเทศไทย อันเกิดจากการพัฒนาคน เพื่อเพิ่มทุนมนุษย์ให้ยกระดับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ อีกทั้งมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือไม่ ดังนั้น จึงต้องการทดสอบภายใต้สมมติฐานถึงความสำคัญของทุนมนุษย์, การพัฒนาการศึกษา, การพัฒนาเศรษฐกิจ ว่ามีความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือไม่ จึงต้องการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว

โดยการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว ได้เลือกพื้นที่เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ในการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของทุนมนุษย์ต่อความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาการศึกษา, การพัฒนาเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อต้องการทดสอบทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในรูปแบบจำลองดังที่ Alfred Greiner (2012 : 71-89) ได้ทำการศึกษถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบจำลองเกี่ยวกับการพัฒนาทุนมนุษย์ต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากการวิเคราะห์โครงสร้างทำให้พบว่าการพัฒนาทุนมนุษย์เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณที่ส่งผลให้เกิดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สร้างพลวัตต่อสวัสดิการในการพัฒนาเศรษฐกิจและในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความสนใจต่อการทดสอบสมมติฐานของความสัมพันธ์ดังกล่าวว่า การพัฒนาทุนมนุษย์ว่ามีความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตเศรษฐกิจ, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ว่ามีความเชื่อมโยงกันหรือไม่ รวมทั้งมีแนวคิดอย่างไรต่อความสัมพันธ์ต่างๆ ที่กล่าวมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทดสอบสมมติฐานของความสัมพันธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์, การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
2. เพื่อทราบแนวทางและข้อเสนอแนะของการพัฒนาทุนมนุษย์, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตการวิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ขอบเขตด้านประชากรกับขอบเขตด้านเนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังนี้ ขอบเขตการศึกษาด้านประชากรครั้งนี้ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในปีการศึกษา 2557 ในพื้นที่เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีจำนวนชุมชน 18 ชุมชน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 530 คน ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาการศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนาการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้านสังคมของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐานสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้
การศึกษาระยะที่ 1 วิเคราะห์เอกสารและบริบทการศึกษาความสัมพันธ์ทุนมนุษย์, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อสังเคราะห์รูปแบบในการสร้างแบบจำลองเพื่อพัฒนาความเหมาะสม จากเอกสารทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

การศึกษาระยะที่ 2 กำหนดแบบจำลองด้วยการสร้างกรอบแนวความคิดจากการสังเคราะห์เนื้อหา

การศึกษาระยะที่ 3 ดำเนินการทดสอบตามสมมติฐานตามแบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทุนมนุษย์, การ

พัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

สมมติฐานของการวิจัยและกรอบแนวคิด

การศึกษาเรื่องการพัฒนาทุนมนุษย์, การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาการศึกษาว่ามีความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ สามารถสร้างแบบจำลองแบ่งออกเป็น 5 สมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

สมมติฐานที่ 2 การพัฒนาเศรษฐกิจมีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

สมมติฐานที่ 3 การเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการศึกษา

สมมติฐานที่ 4 การพัฒนาการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

สมมติฐานที่ 5 การเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

สามารถเขียนสมการแบบจำลองในการศึกษาตัวแปรได้ดังนี้

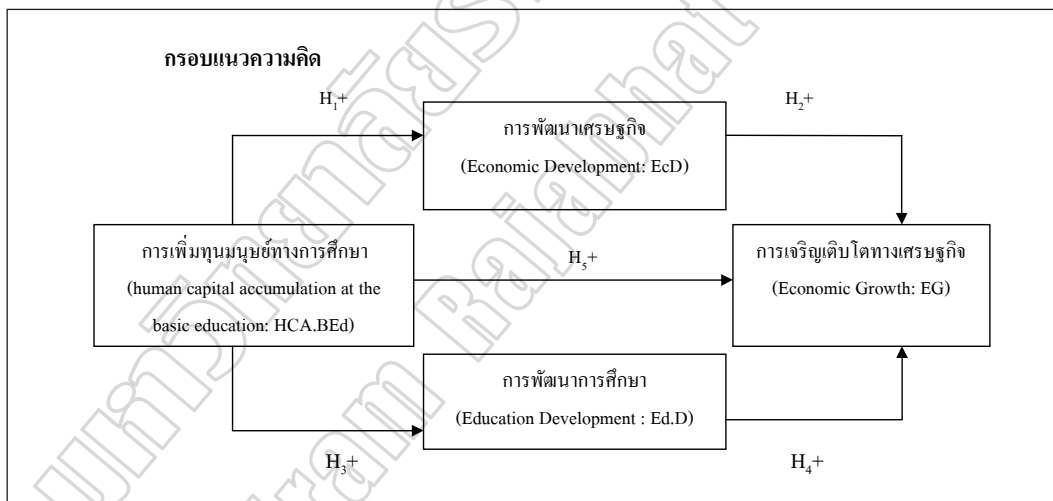
$$EcG_4 = \beta_0 + \beta_1 HCA.BEd. + \beta_2 EcD. + \beta_3 Ed.D. + \varepsilon$$

EcG (Economic Growth) คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
HCA.BEd. (Human Capital Accumulation at the basic education)

คือ การเพิ่มทุนมนุษย์ด้วยการศึกษา
EcD (Economic Development) คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ
Ed.D. (Education Development) คือ การพัฒนาการศึกษา

β_0 (Constant) คือ ค่าคงที่
 $\beta_1, \beta_2, \beta_3$ (Regression Coefficient) คือ สัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์การถดถอย

ε (Error) คือ ความคลาดเคลื่อน

6. สรุปผล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์, พัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ผลทดสอบสมมติฐานของความสัมพันธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษา

ตาราง 1 สถิติพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

	เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG)	ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd)	การพัฒนาเศรษฐกิจ (EcD)	การพัฒนาการศึกษา (Ed.D)
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG)	1.000	.574	.612	.242
ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd)	.574	1.000	.803	.382
การพัฒนาเศรษฐกิจ (EcD)	.612	.803	1.000	.418
การพัฒนาการศึกษา (Ed.D)	.242	.382	.418	1.000
Mean	87.7075	81.1038	83.9642	67.9830
Standard Deviation	12.08896	6.62944	7.73868	9.72737

ตาราง 2 การวิเคราะห์ถดถอยความสัมพันธ์แต่ละตัวแปรของการพัฒนาทุนมนุษย์, พัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
การพัฒนาเศรษฐกิจ (EcD) = 7.969 + 0.937ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd) (3.232) (30.928) R = 0.803, R ² = 0.644, SEE = 4.61951, F = 956.562, Sig = 0.000, VIF = 1.000 หมายเหตุ: ในวงเล็บคือ ค่าของ t
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การพัฒนาเศรษฐกิจมีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG) = 7.382 + 0.957การพัฒนาเศรษฐกิจ (EcD) (1.629) (17.800) R = 0.612, R ² = 0.375, SEE = 9.56592, F = 316.851, Sig = 0.000, VIF = 1.000 หมายเหตุ: ในวงเล็บคือ ค่าของ t
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 การเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการศึกษา
การพัฒนาการศึกษา (Ed.D) = 22.497 + .561ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd) (4.685) (9.504) R = 0.382, R ² = 0.146, SEE = 8.99729, F = 90.334, Sig = 0.000, VIF = 1.000 หมายเหตุ: ในวงเล็บคือ ค่าของ t
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 การพัฒนาการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG) = 67.299 + .300การพัฒนาการศึกษา (Ed.D) (18.672) (5.720) R = 0.242, R ² = 0.058, SEE = 11.74208, F = 32.717, Sig = 0.000, VIF = 1.000 หมายเหตุ: ในวงเล็บคือ ค่าของ t
ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 การเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษามีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG) = 2.795 + 1.047ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd) (0.529) (16.113) R = 0.574, R ² = 0.330, SEE = 9.90729, F = 259.633, Sig = 0.000, VIF = 1.000 หมายเหตุ: ในวงเล็บคือ ค่าของ t

ตาราง 3 การวิเคราะห์ถดถอยของทุนมนุษย์, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.t
ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd)	0.431	4.137	0.000
การพัฒนาเศรษฐกิจ (EcD)	0.680	7.503	0.000
การพัฒนาการศึกษา (Ed.D)	-0.38	-0.817	0.414
ค่าคงที่ (Intercept)	-1.772	-0.343	0.732

$$\text{การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG)} = -1.772 + 0.431\text{HCA.BEd} + 0.680\text{EcD} - 0.38\text{Ed.D} \\ (-0.343) \quad (4.137) \quad (7.503) \quad (-0.817)$$

$$R = 0.628, R^2 = 0.395, \text{SEE} = 9.43002, F = 114.460, \text{Sig} = 0.000$$

หมายเหตุ: ในวงเล็บคือ ค่าของ t

ผลการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd) ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (EcD) พบว่า ทุนมนุษย์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์ทิศทางบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อมีการเพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษาทำให้มีผลที่เพิ่มขึ้นของการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งจะเห็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ในทิศทางบวกเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 64.4 ยอมรับตามสมมติฐาน (พิจารณาจากค่าของ $R^2 = 0.644$) การพัฒนาเศรษฐกิจ (ED) ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG) พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นทำให้ทิศทางของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นตามไปด้วยซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.5 ยอมรับตามสมมติฐาน (พิจารณาจากค่าของ $R^2 = 0.375$) ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd) ต่อการพัฒนาการศึกษา (Ed.D) พบว่า ทุนมนุษย์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์ทิศทางบวกต่อการพัฒนาการศึกษา กล่าวคือ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของทุนมนุษย์ทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้นทำให้ทิศทางของการพัฒนาการศึกษาเพิ่มขึ้นตามไปด้วยซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.60 ยอมรับตามสมมติฐาน (พิจารณาจากค่าของ $R^2 = 0.146$) การพัฒนาการศึกษา (Ed.D) ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG) พบว่า การพัฒนาการศึกษามีความสัมพันธ์ทิศทางบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาการศึกษาที่เพิ่มขึ้นทำให้ทิศทางของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นตามไปด้วยซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5.80 ยอมรับตามสมมติฐาน (พิจารณาจากค่าของ $R^2 = 0.058$) ทุนมนุษย์ทางการศึกษา (HCA.BEd) ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (EG) พบว่า ทุนมนุษย์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์ทิศทางบวกต่อการเจริญ

เติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของทุนมนุษย์ทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้นทำให้ทิศทางของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นตามไปด้วยซึ่งคิดเป็นร้อยละ 33 ยอมรับตามสมมติฐาน (พิจารณาจากค่าของ $R^2 = 0.330$)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจกับตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ประกอบด้วย การเพิ่มทุนมนุษย์ด้วยการศึกษา, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 39.5 (พิจารณาจากค่าของ $R^2 = 0.395$) โดยตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกมี 2 ตัวแปร คือ การเพิ่มทุนมนุษย์ด้วยการศึกษา และการพัฒนาเศรษฐกิจ ขณะที่ความสัมพันธ์ในทิศทางลบมี 1 ตัวแปร คือ การพัฒนาการศึกษา

2. แนวทางและข้อเสนอแนะการพัฒนาทุนมนุษย์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษา สรุปได้ว่า ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทุนมนุษย์ทางการศึกษานั้น ได้มีความคิดเห็นที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 4.00 คือ ความรู้เข้าใจมากก่อนไปทางปานกลางประกอบด้วย 8 ข้อจาก 20 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 40 ดังนี้ 1.การศึกษาที่ดีสามารถนำมาเพิ่มศักยภาพในด้านการออกแบบกลยุทธ์, 2.การศึกษาสามารถนำมาแก้ปัญหาหาความขัดแย้ง, 3.การศึกษาสามารถสร้างกลยุทธ์ทางการตลาด, 4.การศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาภาคการเกษตร, 5.การศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาภาคอุตสาหกรรม, 6.การศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาภาคการบริการและการท่องเที่ยว, 7.การศึกษาสามารถนำมาเพิ่มศักยภาพในด้านความรู้ความสามารถต่อการวางแผนกลยุทธ์และ 8.การศึกษาเป็นฐานในการ

สร้างสรรค์การสร้างสัมพันธ์ภาพของทีมงานต่อการบริหารงานได้ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจนั้น ได้มีความคิดเห็นที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 4.00 ที่มีลักษณะความคิดเห็นมากก่อนไปทางปานกลางประกอบด้วย 4 ข้อจาก 20 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 20 ดังนี้ 1.พื้นที่ชุมชนเมืองมีสินค้าการเกษตรที่มีการแปรรูปให้เลือกเพิ่มขึ้น, 2.พื้นที่ชุมชนเมืองมีเนื้อหมู เนื้อปลา เนื้อวัวให้เลือกอย่างเพียงพอ, 3.การบรรจุหีบห่อของเนื้อหมู เนื้อปลา เนื้อวัวมีมาตรฐานที่เหมาะสมและ 4.มีพนักงานบริษัทประกันชีวิต, ประกันภัยต่างๆ มาสอบถามการให้บริการเป็นจำนวนมากในพื้นที่ชุมชนเมือง

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา มีความคิดเห็นที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 4.00 ที่มีลักษณะความคิดเห็นมากก่อนไปทางปานกลางประกอบด้วย 10 ข้อจาก 18 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ดังนี้ 1.โอกาสทางการศึกษามีแหล่งเรียนรู้เป็นจำนวนมากในชุมชนเมือง, 2.เทศบาลเมืองบุรีรัมย์มีการส่งเสริมทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานที่สนองนโยบายรัฐบาล, 3.มีหลักสูตรหลากหลายที่ตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ชุมชนเมือง, 4.มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อความต้องการเพื่อพัฒนาหลักสูตรในพื้นที่ชุมชนเมือง, 5.มีบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญน่าเชื่อถือ, 6.มีการประกันคุณภาพทางการศึกษาให้มีมาตรฐาน, 7.กระจายอำนาจให้ชุมชนต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น, 8.มีแหล่งทุนทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนให้การสนับสนุนเพื่อใช้ในการศึกษา, 9.ส่งเสริมภาษาที่สองในการสื่อสารกับต่างชาติและ 10.พื้นที่ชุมชนเมืองมีสถาบันการศึกษาให้เลือกทั้งสายทฤษฎีและสายปฏิบัติ และด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้มีความคิดเห็นที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 4.00 ที่มีลักษณะความคิดเห็นมากก่อนไปทางปานกลางประกอบด้วย 2 ข้อจาก 20 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10 เท่านั้น ดังนี้ 1.ในพื้นที่ชุมชนเมืองมีความแออัดของประชากรเพิ่มขึ้นและ 2.มีการบริการด้านสังคมสงเคราะห์ของคนในพื้นที่ชุมชนเมืองเข้าถึงได้ง่าย

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ของทุนมนุษย์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษานั้น ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ อายุส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่เป็นกำลังแรงงานต่อการพัฒนาและมีความกระหายต่อหลายๆ ด้านทั้ง

ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและด้านสังคม นอกจากนั้นอยู่ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ซึ่งมีอัตราการสมรสเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับองค์ความรู้ของคนในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ มีโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะระดับชั้นปริญญาตรีมีมากเป็นพิเศษ ส่วนคนที่มีความรู้น้อยที่สุดอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 แต่อย่างไรก็ตามระดับการศึกษาของคนในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ขึ้นพื้นฐานสามารถอ่าน ออก เขียนได้ เพื่อใช้ในการแข่งขันในสถานการณ์ปัจจุบัน ขณะที่การประกอบอาชีพส่วนมากเป็นอาชีพอิสระ กล่าวคือ เน้นในทางการค้าขายเป็นหลักเนื่องจากพื้นที่ชุมชนมีการขยายเศรษฐกิจ ประชากรมากขึ้นรวมทั้งสถานที่ขายสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของอัตรากำลังที่ขยายตัวทำให้อาชีพค้าขายมีปริมาณมาก รองลงมาเป็นอาชีพเกษตรกร ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของคนพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์เช่นกัน อย่างไรก็ตามเมื่อหมดฤดูการทำนาทำอาชีพเสริมโดยเฉพาะการค้าขายและบริการ ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคนในพื้นที่ชุมชนบุรีรัมย์อยู่ในระดับปานกลางที่สามารถดำรงในการครองชีพได้ที่ระดับรายได้ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน อย่างไรก็ตามก็มีที่นาสังเกตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือนซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเป็นผู้สูงอายุที่อยู่กับลูกหลานในการเลี้ยงดู นอกจากนั้นการสื่อสารของชุมชนเมืองบุรีรัมย์เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่อการพัฒนาพื้นที่นั้น คนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับฟังข่าวสารชุมชนผ่านวิทยุกระจายเสียงทั้งของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์รวมทั้งวิทยุกระจายเสียงที่มีการใช้เป็นสื่อโฆษณาในการส่งเสริมกระตุ้นสร้างแรงจูงใจ ขณะที่การสื่อสารผ่านวารสารชุมชนค่อนข้างมีคนอ่านน้อยมากและให้ความสนใจไม่เพียงพอต่อแรงดึงดูดแต่อย่างใด

เมื่อสอบถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการเพิ่มทุนมนุษย์นั้น ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดีมากต่อการเพิ่มทุนมนุษย์ที่สามารถนำไปพัฒนาหรือการยกระดับองค์ความรู้ ทักษะพื้นฐานต่อการปฏิบัติงานสอดคล้องกับ Conrad, A. D. (2007) อีกทั้งการตัดสินใจต่างๆ เพื่อสร้างศักยภาพด้านการบริการ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม อีกทั้งยกระดับจิตใจเพื่อเสพวัฒนธรรมต่างๆ ได้มากขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มทุนมนุษย์ทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เมืองไม่ว่าจะเป็นเชิงรูปธรรมและนามธรรม สอดคล้องกับ Oketch, M. O. (2006) ซึ่งสินค้าและบริการมีการแข่งขันต่อสภาการณ์ตลาดเพิ่มขึ้นมีความหลากหลายทางวัตถุประสงค์ อสังหาริมทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ อย่างไรก็ตามทำให้การแปรรูปมีจำนวนมากขึ้น

แต่ก็มีข้อสังเกตเกี่ยวกับสินค้าการเกษตรที่สดใหม่เป็นพืชสีเขียวค่อนข้างมีจำกัด ส่วนใหญ่บรรจุหีบห่อผ่านการเก็บรักษาไว้แล้วนำไปขายห้างสรรพสินค้า ส่วนการเพิ่มทุนมนุษย์ทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษานั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าถึงแม้การเพิ่มทุนมนุษย์ก็ไม่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์อันเนื่องมาจากต้องเกี่ยวข้องกับรัฐบาลส่วนกลางที่มีการสนับสนุนทำให้ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรที่พึงประสงค์ให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากเท่าที่ควร ซึ่งส่วนนี้เกิดจากการกระจายอำนาจในการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นยังไม่เป็นรูปธรรมได้ ถึงแม้จะมีแนวคิดที่ดีต่อการสร้างและพัฒนาก็ตาม นอกจากนั้นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของการเข้าถึงฐานข้อมูลที่สำคัญอย่างแท้จริง ซึ่งขณะนี้ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ได้มีการขยายเมืองแบบก้าวกระโดดทางเศรษฐกิจทำให้ปัญหาที่ตามมาคือ การสื่อสารกับชาวต่างประเทศที่มีเข้ามาเป็นจำนวนมากทำให้ขาดโอกาสทางการค้าการลงทุน ดังนั้นควรเพิ่มช่องทางหรือพัฒนาแหล่งการอบรมภาษาต่างประเทศให้เพิ่มขึ้นซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ที่ก่อให้เกิดสวัสดิการที่ดีขึ้น ค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้น การว่างน้อยลง สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น รวมทั้งเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพของคนในพื้นที่

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาทุนมนุษย์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น สอดคล้องกับ Alfred Greiner. (2012) ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษา กล่าวได้ว่า เมื่อมีการพัฒนาทุนมนุษย์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาการศึกษาและทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์ภาพรวมของความสัมพันธ์กลับพบว่า การพัฒนาการศึกษามีผลเชิงลบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงให้เห็นบางประการว่าถึงแม้พื้นที่ในชุมชนเมืองบุรีรัมย์มีการพัฒนาเศรษฐกิจจากการเพิ่มในการพัฒนาทุนมนุษย์ก็ได้แสดงว่าจะสร้างให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนแต่อย่างใดต่อการพัฒนาการศึกษาหรือนัยที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมทางการศึกษา กล่าวได้ว่าในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการศึกษาต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสามารถอธิบายได้ว่าถึงแม้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีการส่งเสริมในการเพิ่มทุนมนุษย์ให้กับคนในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์และก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจก็ได้หมายความว่า

ของคนในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ที่ต้องการพัฒนาการศึกษาให้มีวุฒิทางการศึกษาหรือการหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมแต่อย่างใด แต่เมื่อทางท้องถิ่นสนับสนุนถึงจะเกิดกระแสของแนวคิดเป็นช่วงเวลาบางช่วงเท่านั้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เพิ่มทุนมนุษย์ทางการศึกษาของคนในพื้นที่ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ต่อเนื่องตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารต่างๆ ต้องอัปเดตความรู้ใหม่
2. การพัฒนาเศรษฐกิจนอกจากภาคอุตสาหกรรมและการบริการที่ขยายตัวนั้น ควรเพิ่มช่องทางของพื้นที่ภาคการเกษตรสีเขียวให้มากขึ้นเพื่อเป็นโอกาสของคนในพื้นที่ชุมชนเมือง
3. การพัฒนาการศึกษาของชุมชนเมืองบุรีรัมย์ยังมีได้ตระหนักถึงการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนเพียงแต่ได้รับการศึกษาให้เพียงพอกับการดำรงชีพ ดังนั้นควรสร้างแนวทางให้เกิดความตระหนักถึงการก้าวไปสู่การพัฒนาการศึกษาที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2556). **สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2552-2554.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ (CFO). (2555). **สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดบุรีรัมย์แบบ Bottom up ประจำปี พ.ศ. 2555.** บุรีรัมย์ : สำนักงานคลังจังหวัดบุรีรัมย์.
- กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองบุรีรัมย์. (2558). **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2558-2560) เทศบาลเมืองบุรีรัมย์.**
บุรีรัมย์: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ.
- เทอดศักดิ์ ศรีสุพล, วิจิษฐ์ ศิริแสร และมงคล ลีลาธรรม. (2546). **เศรษฐศาสตร์มหภาค 1.** พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2552). **หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค.** พิมพ์ครั้งที่ 19. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2546). **อธิบายศัพท์เศรษฐกิจ ธุรกิจ การเงินและการธนาคาร.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- Alfred Greiner. (2012). **Human capital formation learning by doing and the government in the process of economic growth.** Social Science Research Network, Electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=1503800>
- Baron, Angela, and Amstronng, Michael. (2007). **Human Capital Manangement.** London, GBR: Kogan Page, 2007. ProQuest ebrary. Web. 12 March 2015.
- Benhabib, J and M. M.Spiegel. (1994). **The Role of Human Capital in Economic Development: Evidence from Aggregate Cross-Country Data.** Journal of Monetary Economics, 34, 143-173.
- Conrad, A. D. (2007). **Education, Human Capital Accumulation and Economic Growth: The Caribbean Experience.** Howard University.
- Lucas, R. E. (1988). **On the Mechanics of Economic Development.** Journal of Monetary Economics, 22, 3-42.
- Nonnerman, W. and P. Vandhoudt. (1996). **A Further Augmentation of the Solow model and the Empirics of Economic growth for OECD Countries.** Quarterly Journal of Economics, 111, 943-953.
- Oketch, M. O. (2006). **Determinants of human capital formation and economic growth of African countries.** Economics of Education Review, 25, 554-564.